

Petra Paterová, Liber testium jako pramen pro studium aspektů života obyvatel královského města Louny na přelomu 16. a 17. století, Louny 2015

Je známou skutečností, že archiv města Louny patří k nejlépe zachovaným městským archivům v Čechách. Z jeho přebohatých fondů obhájila v roce 2012 Petra Paterová na FF UK diplomovou práci, která byla založena na jedné z městských knih. Po třech letech podala na dané téma práci docela novou, která zásadně překročila původní horizont kvalifikační práce. Autorka v sobě nezapře archivářku, a to archivářku lounskou. Dobře si pamatují, jaké úsilí jí stálo, aby se propracovala z jednoho z archivů v pražském okolí do archivu rodného města. Uvádím to proto, že je dávno známou skutečností, že takovéto pozitivní motivace vedou zpravidla k nadprůměrným výkonům při literárním (historickém) zpracování toho kterého tématu. A tato práce je toho pěkným potvrzením.

Rigorózní práce P. Paterové je velice logicky strukturována. Naprosto v sledovaném kontextu nepřekáží velmi podrobný formální popis městské knihy I C 34, která je východiskem vlastní práce. Popis to není rozhodně samoučelný! Následuje stručný nástin dějin města Loun "kolem 1600", s nejedním mikrohistorickým detailem. Ten nemálo oživuje klasické líčení dějin městských obcí, jak jsou podávány v předbělohorské době, které bývá zpravidla naplněno schémata nejruznějšího druhu.

Vlastní jádro práce představují "vybrané kapitoly" z dějin každodennosti. Autorka vychází tak trochu z van Dülmenova členění (za pomoci strukturace M. Hrubé), což rozhodně není na škodu, neboť takto naznačené členění je velmi vhodné pro městské prostředí. Jen si nemohu odpustit trochu špičatosti: velmi pěkně je zpracována partie o lounských ženách, matkách vdovách ale, kam se podělí muži, zeptal bych se. Tak trochu se ztratili. *Tato otázka je vhodná pro rozpravu nad prací.* Řemesla, cechy, soudnictví, jsou, jak známo stará, tradiční témata, ale P. Paterová ukázala, že je možné se na tyto klasické elementy podívat nově, a bez zátěže schematismů minulosti.

Konečně je velmi detailně zpracovaná kriminalita ve městě. Osobně bych ji spojil s trestně právní agendou. Protože, každodennost a kriminalita jsou dvě strany téže mince, procházejí z jedné strany do druhé, podmiňují se, případně přecházejí jedna strana v druhou. Jen nevím, jak hojně správa města/městský soud pracovala s Koldínem. Jsem totiž toho názoru, že se význam Koldínových městských práv silně přeceňuje. Je ovšem pravda, že městské prostředí, městský soud, s apelačním v pozadí, představuje poněkud odlišnou strukturu, než tomu bylo na venkově 17. století. Zde, opravdu, najmě v poddanských městečkách v některých oblastech Čech, byl vztah ke "Koldínovi" poněkud odměřenější. *I tato skutečnost by mohla být předmětem rozpravy při obhajobě.*

V rámci bohatě strukturované kriminální agendy se P. Paterová zabývá majetkoprávní agendou, která představuje velmi typickou součást městské opravdu každodenní agendy. Je zpracována s přehledem. To ostatně platí i o jiných partiích rigorózní práce. Ta je zakončena velmi podrobnou bibliografickou částí, kde patrně nechybí nic podstatného. Jistou vadou na kráse předložené práce jsou některé gramatické poklesky, jež ale nesnižují, jak soudím, celkový dojem z práce P. Paterové, který vyznívá velmi pozitivně.

Rád doporučuji rigorózní práci Petry Paterové k obhajobě!

V Praze 5. dubna 2015

prof. Jaroslav Čechura